

Sadržaj

● Transverzale Europskog parlamenta	4
● Sve što treba znati o proračunu EU-a	7
● Sluša li politika upozorenja struke i znanosti?	10
● Izborni kandidati bez konkurencije	12
● Rekli su...	14
● Događaji i aktivnosti od ožujka do lipnja 2013.	19
● Bruxelles očima pripravnice	21
● Pejzažne arhitektice za Jakovlje - Park inspirativnih poruka	23

Uvodnik

Poštovani čitatelji,

Iza nas su lokalni izbori, ispred nas ravnopravno članstvo Hrvatske u Europskoj uniji. Za neke među nama to su dvije dobre stvari, za neke dobro je prošla samo jedna. Kao i uvijek, povijest će pokazati čije su procjene bile objektivnije, no sigurno je da će oba događaja u velikoj mjeri definirati našu bližu i dalju budućnost.

U tom svojevrsnom vremenskom sendviču pripremili smo vam ljetni broj Glose. Osvrnuli smo se na izbore, ali samo kroz prizmu nekih izdvojenih pogleda i problema, ocjenjujući da ste dosad već dobili puno analiza rezultata i pozicioniranja kako dviju najjačih stranaka, tako i svih ostalih, na vlasti i u oporbi. Tu su mišljenja znanstvenika i eksperata. Čini nam se da bi bilo dobro kad bi naši političari češće poslušali njihov glas, a klonili se populizma što je više moguće.

O Europskoj uniji, njezinim institucijama i funkcioniranju i dosad smo pisali (baš kao i o Vijeću Europe) i zato pronalazimo puno opravdanje: to je i naš zakonodavac, tu je i naša blagajna...Ovoga puta donosimo tekst briselske dopisnice HRT-a Vere Tomašek, dugogodišnje izvjestiteljice koja Uniju ima u malom prstu, o tome kako funkcionira Parlament u kojem sjede i naši zastupnici.

Ponovno vas podsjećamo na NEXPO - regionalni sajam lokalne samouprave u Rijeci i Opatiji u rujnu ove godine i opet pozivamo naše članice i sve ostale da iskoriste dobru priliku za susret s poslovnim okruženjem.

Ugodno čitanje želi vam uredništvo.

Transverzale Europskog parlamenta

Najdemokratičnija Unijina institucija Europski parlament ima tri lokacije u tri različite države. Službeno je sjedište u Strasbourgu u Francuskoj, ima gotovo 340 tisuća kvadratnih metara smještenih u vrlo atraktivan prostor, zgradu od metala i stakla. Tu se 12 puta godišnje održavaju plenarne sjednice. U Bruxellesu, u Belgiji, u reprezentativnih 550 000 m² održavaju se sastanci Odbora, Klubova zastupnika i mini plenarne sjednice, a u Luksemburgu je smještena administracija, tajništvo... I tu su zgrade u vlasništvu Parlamenta i to 195 000 m². Tako su odlučile zemlje Unije 1992. i tako piše u Unijinim dokumentima. A otada pa do dana današnjeg postoje prijedlozi da se sve tri lokacije objedine u Bruxellesu.

Najjači argument protiv seljenja sjednica i sastanaka s jednog na drugo mjesto je da taj luksuz porezne obveznike košta oko 170 milijuna eura godišnje, po sjednici oko 10 milijuna. Puno košta prijevoz papira, zastupnika, asistenata ... ali Francuska i Luksemburg kažu da je dogovor - dogovor i da ne pristaju na selidbu. Berlin podupire Pariz jer, kažu, Strasbourg je simbolika ujedinjenja, dakle posebna vrijednost.

Jedan od najaktivnijih zastupnika za odluku da Europski parlament ima samo jedno sjedište britanski je

ZA HRVATSKI RADIO VERA TOMAŠEK,
DOPISNICA HRT-A IZ BRUXELLES

Okvir

U travnju 2013. prvi su puta građani Hrvatske izravno birali svoje predstavnike u eu Parlament. Zastupnici kojima će mandat trajati samo godinu i nešto dana su, s liste SDP-HNS-HSU Tonino Picula, Biljana Borzan, Marino Baldini, Oleg Valjalo, Sandra Petrović Jakovina, s liste HDZ-HSP AS-BUZ Dubravka Šuica, Andrej Plenković, Davor Ivo Stier, Ivana Maletić, Zdravka Bušić i Ruža Tomašić te laburist Nikola Vuljanić.

europarlamentarac iz grupe liberala Edward Mc Millan Scott. On smatra neodrživim da Europski parlament seli između Bruxellesa i Strasbourga. „Smješteni smo u Bruxellesu i u petak uoči zasjedanja u Strasbourgu nekoliko velikih kamiona sa san-

ducima punim papira – materijala za sjednicu u Strasbourgu - odlaze ondje, mi svi dolazimo u ponedjeljak, održava se zasjedanje, a onda u četvrtak svi odlazimo. I moram reći da mi se oduvijek čini krivim dopustiti da se nastavi takvo bacanje vremena i novca poreznih obveznika. To stoji dodatnih 180 milijuna eura godišnje, a stvara se i 19 tisuća tona CO₂. Mislim da je to neobranjivo u ovim vremenima kako gospodarski, tako i sa stajališta zaštite okoliša, a loše je i za grad Strasbourg jer mi donosimo samo 20 milijuna eura prihoda, dok Parlamentarna skupština Vijeća Europe također u Strasbourgu donosi 177 milijuna.“

Međutim nije na zastupnicima da donose takve odluke, odluka je na vladama, a one bi trebale zadržati parlament u Strasbourgu, misli njemački europarlamentarac iz grupe pučana Berndt Posselt. On je zagovornik sjedišta eu Parlamenta u Strasbourgu: „ Ako čitate ugovor, Strasbourg je jedino sjedište Europskog parlamenta. Bruxelles je radno mjesto odbora i to je kompromis napravljen devedesetih iz obzira prema Belgiji. I kad sada govore da trebamo jedno sjedište – pa mi ga već imamo.“

Na stanicama Europskog parlamenta piše da većinu zaposlenih u Parlamentu čine žene - 59 posto. Kako se broj privremenih zaposlenika mijenja, nekako se, uz broj stalnih

dužnosnika, računa da je zaposlenih između 7 i 10 000 . Dužnosnici imaju prosjek 46 godina, dok je prosjek zaposlenika iz novijih država članica oko 36 godina.

Zastupnika u Parlamentu ima 754, a od srpnja iduće godine bit će ih 751. Tako piše u Lisabonskom ugovoru, svojevrsnom Unijinu ustavu. Tako se ne zove jer je Britaniji smetalo i ime i himna i zastava pa je zato Lisabonski ugovor Ugovor, a ne Ustav.

Europarlamentarci imaju raznolike ali prilično velike plaće za hrvatske pojmove, a u starosnu mirovinu idu sa 63 godine. Lako mogu izračunati koliko će ona iznositi: 3,5 posto plaće za svaku puno godinu mandata no ne može prijeći ukupno 70 posto plaće. Naravno sve je iz proračuna.

Zanimljiva je definicija uspješnog zastupnika europarlamentarca Iva Kalfina iz grupe socijalista koji precizno naglašava: „U prvom redu znati što su interesi biračkog tijela – ljudi koji su vas poslali u Europski parlament, drugo – znati što su nacionalni prioriteti i važna pitanja i treće, znati prioritete političke skupine. Ponekad je teško sve to kombinirati – biti lojalan član političke grupe, dobar predstavnik građana i istodobno braniti nacionalne interese.

Što se jezika tiče, zastupnici imaju pravo govoriti, slušati, čitati i pisati na 23 službena jezika, a od srpnja 24. će biti hrvatski. Parlament zapošljava 430 usmenih prevoditelja, a pismenih ima 700. Po potrebi može se angažirati i više od 1000 honorarnih. Najveća Glavna uprava je ona za pismeno prevođenje koja broji 1 234 radna mjesta odnosno 23,5 % u Tajništvu Parlamenta. Ako se tome dodaju usmeni prevoditelji i pravnici lingvisti, na radnim mjestima vezanima uz jezike radi jedna trećina ukupnog broja zaposlenih.

O ulozi Parlamenta puno je toga napisano, ali je malo toga rečeno o zgodama i nezgodama vezanima za zastupnike. U sadašnjem sazivu Parlamenta puno su oštrija pravila provjere valjanosti mandata svih zastupnika. Ne smiju obnašati dužnost nespojivu s onom zastupničkom. Odnosi se to primjerice i na rad ili članstvo u nacionalnoj Vladi. Svaki zastupnik mora potpisati i izjavu da ne obnaša dužnost nespojivu sa zastupničkom. Ono što ne mora potpisati a odnosi se na povjerenje jest poštenje u svakom smislu. Svaki parlamentarac mjesečno dobije oko 16 000 eura za ljude koji pripremaju sjednice, pišu govore, dogovaraju sve potrebno za rad klubova, odbora ili sjednica. Neki su zastupnici godinama te iznose uplaćivali na svoje privatne račune i to na imena supruge, djece ili svojih tvrtki pod tuđim imenima. Stavka pod kojom bi se ti novci upisivali kod nekih je zastupnika bila sljedeća: tajničke i

pomoćničke usluge za Parlament, izborni okrug i rad u odborima, ili nešto slično. Tako je jedan britanski zastupnik svojih 16 tisuća eura uplaćivao na osobni račun, od 1996. sve do 2003. kad su se pravila promijenila. EURE nije vratio u blagajnu jer se opravdao da ga nitko nije upozorio na to, a da je osobno djelovao u dobroj vjeri. To je bilo nekada davno, a sad su se pravila promijenila. Iskrene se pojavljuju kad su verbalni okršaji ili stranačke kandidature na nacionalnim izborima. Samo je jednom u zadnjih 8 godina jedan zastupnik kažnjen novčano. Platilo je 3000 eura zbog vrijeđanja člana Europskog vijeća. Nazvao ga je mokrom izmikanom krpom, a državu Belgiju nepostojećom tvorevinom. Naravno, ta dva primjera ekstremi su, a nikako pravilo.

Biti zastupnik u europskom parlamentu častan je posao i velika odgovornost prema biračima, državi iz koje dolaze i instituciji u kojoj rade.

Sve što treba znati o proračunu EU-a

Zašto EU treba proračun?

EU raspolaže s nekoliko načina provođenja svojih politika. Dvije od tih mogućnosti su donošenje zakona i koordinacija. Još je jedna financiranje programa iz zajedničkoga proračuna. Ta se mogućnost koristi kada je ulaganje na nacionalnoj razini nedovoljno za postizanje određenoga cilja, a djelovanje na razini EU-a smislenije. Na primjer, kada je riječ o programima u vezi s okolišem, istraživačkim projektima ili humanitarnom pomoći. Da sve države članice EU-a financiraju sve politike izravno iz svojih proračuna i provode ih pojedinačno, stvorio bi se ogroman administrativni teret, što bi smanjilo učinkovitost i isplativost. U pravilu, EU nije uključen ondje gdje se politike bolje provode na nacionalnoj razini.

Od čega se sastoji proračun?

Godišnji proračuni EU-a podijeljeni su u pet kategorija rashoda koji se zovu naslovi: Održivi rast (Konkurentnost za rast i radna mjesta; Kohezija za rast i radna mjesta); Očuvanje prirodnih resursa i upravljanje prirodnim resursima (Ovaj naslov obuhvaća poljoprivredu i okoliš); Građanstvo, sloboda, sigurnost i pravda (Sloboda, sigurnost i pravda; Građanstvo); EU kao globalna sila; Administracija. Kad se u institucijama EU-a razgovara o proračunima, često se može čuti „naslov 4” ili „N4” umjesto „proračun za vanjske poslove”. Svaki je naslov podijeljen u „proračunske linije”, a svaka od njih ima vlastito ime i broj.

Obveze i plaćanja

Proračun EU-a razlikuje obveze i plaćanja. „Obveze” se odnose na iznose na koje se EU obveže (npr. potpisivanjem ugovora ili pokretanjem poziva na podnošenje ponuda), a ti su iznosi samo rezultat političke rasprave u određenoj godini. „Plaćanja” su novac isplaćen u skladu s obvezama. Plaćanja u godini N mogu biti posljedica obveza iz prethodnih godina. Zbog toga je razina plaćanja obično viša u završnim godinama višegodišnjeg „financijskog okvira”, tj. proračunskoga razdoblja.

Kako se odlučuje o proračunu?

Svake godine Europska komisija predstavi nacrt proračuna Vijeću ministara i Europskom parlamentu, dvjema stranama proračunske vlasti. I Vijeće i Parlament iznose svoje stajalište u odnosu na nacrt Komisije. Potom te dvije institucije provedu do 21 dan u pregovorima u „postupku mirenja“ kako bi došle do zajedničkoga stajališta.

Može li Parlament po volji mijenjati nacrt proračuna koji je donijela Komisija?

Ne može. Za početak, oko proračuna se moraju složiti i države članice EU-a u Vijeću ministara. Osim toga, proračunsko tijelo ima skučen manevarski prostor jer su godišnji proračuni EU-a ograničeni Višegodišnjim financijskim okvirom (VFO), poznatim i kao „Financijska perspektiva“, kojim se određuju maksimalne razine potrošnje po naslovu za svaku godinu u tome razdoblju. Trenutačni VFO na snazi je za razdoblje od 2007. do 2013. Razlog za postojanje takvih dugoročnih okvira jest u samoj naravi rashoda EU-a. Često je riječ o velikim investicijskim projektima koji zahtijevaju mnogo pripreme prije sklapanja ugovora i nekoliko godina da se provedu. Ukupna plaćanja stoga su obično manja u početnim godinama novog VFO-a, ali poslije rastu kako posao napreduje, a računi dolaze na naplatu.

Može li se proračun mijenjati nakon što je donesen?

Može. Komisija tijekom godine može predložiti da se proračun izmijeni zbog neizbježnih, iznimnih ili nepredviđenih okolnosti. Komisija, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev ostalih institucija koje imaju svoje dijelove proračuna, može predložiti izmjenu nacrta proračuna s obzirom na informacije koje nisu bile dostupne u vrijeme sastavljanja nacrta. I izmijenjeni proračuni i pisma izmjene podložni su istim postupovnim pravilima kao i opći proračun. Međutim, Europski parlament nije ljubitelj izmjena proračuna. Ovaj se postupak katkad naziva „kripanje“ i ne pridonosi jasnoći i transparentnosti.

Što se promijenilo stupanjem na snagu Ugovora iz Lisabona?

Ugovor iz Lisabona ne utječe na doprinose država članica proračunu EU-a. Međutim, proračunski postupci značajno su promijenjeni. Europski parlament sada ima važniju ulogu u proračunskim odlukama EU-a jer ima pravo glasa u svim kategorijama rashoda. Prije Ugovora iz Lisabona Parlament nije mogao odlučivati o „obveznim rashodima“ (većinom u poljoprivredi). Vijeće i Parlament sada samo jednom čitaju nacrt proračuna Komisije (prije su to činili dvaput). Kada i Vijeće i Parlament iznesu svoja stajališta u vezi s prijedlogom Komisije, počinje „razdoblje mirenja“ od 21 dana kako bi postigli zajednički dogovor. To znači da godišnji proračunski postupak završava u studenom, a ne u prosincu, kako je bilo određeno Ugovorom iz Nice.

No ako Vijeće i Parlament ne uspiju postići konsenzus, na snagu stupa sustav „prijelaznih dvanaestina“. To znači da se na mjesečnoj osnovi koriste jednaka odobrena sredstva kao prethodne proračunske godine, sve dok se ne postigne dogovor o proračunu. Ali nisu se promijenila samo pravila. Ugovorom iz Lisabona

uveden je niz novih političkih prioriteta kao što su klimatske promjene, energija, civilna zaštita, sport, istraživanje svemira i osnivanje Europske službe za vanjsko djelovanje (vanjski poslovi). No oni nisu bili predviđeni kad je 2006. utvrđen trenutačni vfo.

Kakav je odnos između godišnjih proračuna i Financijske perspektive (VFO)?

vfo-om, tj. Financijskom perspektivom, određuju se maksimalni godišnji iznosi za različite kategorije potrošnje za razdoblje od 2007. do 2013. Maksimalni iznos koji se može prenositi između proračunskih linija iznosi 0,03 % bruto nacionalnog dohotka (BDP).

Trenutačni vfo utvrđen je 2006., ali novi su prioriteti uvedeni Ugovorom iz Lisabona koji je u međuvremenu stupio na snagu. Nadalje, financijska i gospodarska kriza zahtijevala je nepredviđenu intervenciju eu-a, uključujući i stvaranje četiri nova nadzorna tijela. To je dovelo do dodatne potrošnje u postojećim kategorijama, iscrpilo pričuvu i probilo granice postavljene 2006. Zbog toga sada ima još manje manevarskoga prostora nego prije za nove ili neočekivane prioritete.

Razlikuje li se proračun eu-a od nacionalnih proračuna?

Razlikuje se. Proračun eu-a usredotočen je na potrebe Europljana i nije riječ o mehanizmu preraspodjele. Njime se omogućava gradnja važne infrastrukture (npr. postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda, cestovne i željezničke mreže), financiranje područja kao što su istraživanje, osposobljavanje i poljoprivreda, s ciljem poboljšavanja života Europljana i širenja europskih vrijednosti u svijetu.

Najveći dio financijskog doprinosa svih država članica proračunu eu-a sastoji se od nacionalnog pdv-a i jednakog dijela bruto nacionalnog dohotka (BDP). EU nema dugova, a cilj politikâ jest potpomoći nacionalne mjere u slučajevima kada se ulaganjem na nacionalnoj razini ne mogu postići jednako dobri rezultati. Stoga proračun eu-a ne treba smatrati 28. ili sad već 29. proračunom, već radije proračunom koji podupire ostalih 28, pa tako i hrvatski.

Sluša li politika upozorenja struke i znanosti?

Brojne su analize proteklih lokalnih izbora ugledale svjetlo dana: raspisali su se i raspričali novinari, objašnjavali političari, okomili blogeri, a svaki je prijatelj ili susjed imao sasvim normalnu ljudsku potrebu reći koju na tu temu, onako u prolazu

Da bismo izbjegli tu zamku i donijeli predvassamojošjedan, možda redundantan pogled na izborne rezultate, radije smo prikupili mišljenja ljudi koji politiku promatraju i analiziraju iz objektivnije i realnije perspektive, uz pomoć znanstvenih alata i u kontekstu zakonomjernosti društvenog razvoja – ako takva postoji. Eksperti nam pokušavaju omogućiti sagledavanje stvari na drugoj razini, onoj gdje su onda i sugestije korisnije...

Dr. Božo Skoko
— voditelj poslijediplomskog sveučilišnog specijalističkog studija Odnosi s javnošću, voditelj PR agencije Millenium grupa:

„Ipak, i ovi su izbori pokazali da najjačim ljudima na terenu pogreške stranaka na nacionalnoj razini nisu odmogle, a lošim kandidatima ni jak stranački brend nije bio pretjerana dodatna vrijednost. Naime, birači su se vodili uglavnom osobnošću kandidata, a ne programima, vizija-

ma, stranačkim zaleđima ili boljim retoričkim sposobnostima. Jasno, u jakim stranačkim uporištima, koje tradicionalno glasuju za svoje opcije (a takvih je dosta) glatko su prošli kandidati njihovih stranaka, ali ne više s onom lakoćom na koju su se naviknuli. S druge strane, do punog izražaja došlo je nesuglasje loših strategija kovanih na nacionalnoj i ponašanja birača, ali i članova, na lokalnoj razini, a ponajprije u Zagrebu i Istri, gdje “oktroirani” kandidati nisu dobili očekivanu potporu.“

Višeslav Raos
— politički analitičar, Centar za politološka istraživanja

„Već nakon objave neslužbenih rezultata lokalnih izbora vidi se da je SDP izborni gubitnik. Ni HDZ nema razloga za pretjerano zadovoljstvo. I SDP i HDZ će reći da su pobijedili. Svatko će svojom matematikom doći do toga, no HDZ može biti zadovoljniji.“

Dr. Boško Picula
— Visoka škola međunarodnih
odnosa i diplomacije

„SDP je izgubio tamo gdje je prije četiri godine na lokalnim izborima navijestio kasniji uspon na nacionalnoj razini – SDP je gubitnik i to je najočitiije u Zagrebu gdje je nakon 13 godina otišao u oporbu ... U Hrvatskoj je moguće postati gradonačelnik ili župan bez protukandidata na izborima i sa samo jednim dobivenim glasom, ali ne i donijeti odluku na lokalnom referendumu iza koje stoji četvrtina ukupnog biračkog tijela ...

Također, puno je jednostavnije osvojiti većinu u predstavničkim tijelima općina, gradova i županija i odlučivati o najvažnijim pitanjima za život jedne sredine negoli provesti odluku birača na lokalnom referendumu, čak i o najjednostavnijim prijedlozima. Ovdje nije riječ o tome o čemu se odlučuje, nego o načinu na koji se to radi ...

Ništa manje apsurdna nisu ni neka rješenja kojima se normiraju izbori za predstavničku i izvršnu vlast na lokalnoj i regionalnoj razini. Ove izbore od prosinca 2012. regulira novi Zakon o lokalnim izborima koji je u skladu s novim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi. Otkako je u Hrvatskoj 2007. zakonski određeno da se općinski načelnici, gradonačelnici i župani biraju neposredno, najviše je prijepora izazvao način njihova eventualnog opoziva na referendumu. Ukratko, oni su praktično nesmjernjivi. I ne samo to. Prema zakonu, moguće je postati čelna osoba izvršne vlasti općine, grada i županije bez protukandidata i sa samo jednim osvojenim glasom. Naime u članku 94. Zakon određuje da je, ako se za izbor općinskog

načelnika, gradonačelnika i župana kandidirao samo jedan ili samo dva kandidata, za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, izabran kandidat koji na izborima dobije najveći broj glasova. Ne treba ni isticati da su izbori uspješno provedeni i sa samo jednim biračem koji je izašao na njih. S druge strane, da bi se općinskog načelnika, gradonačelnika ili župana opozvalo, odluka o opozivu je donesena samo ako se na referendumu za opoziv izjasnila većina birača koji su glasovali, uz uvjet da ta većina iznosi najmanje trećinu ukupnog broja birača upisanih u popis birača u toj jedinici. Nimalo lako.“

Dr. Berto Šalaj
— Fakultet političkih znanosti, član
GONG-a

„Ljudi su zasićeni izborima, ali još više politikom i političarima. To je moja teza. Komparativni okvir nam trebaju biti prošli lokalni izbori kad je izlaznost bila oko 47 posto. Mislim da nažalost građani nisu iz Kerumovog primjera previše naučili. Svi smo fascinirani Bepom Grillom u Italiji, a mi smo imali Grilla prije Grilla – Željka Keruma 2009. Godine. No, ne mislim da ih građani biraju jer su im zabavni, nego traže treće opcije zato što su nezadovoljni etabliranim političkim strankama, HDZ-om i SDP-om, pa glasaju za populiste ili biraju ostati kod kuće. Osim možda Laburista trenutačno, nažalost treće opcije nema, nego se pojavljuju populisti poput Keruma, Bandića i don Ivana Grubišića, koji mogu dobiti glasove značajnog broja građana. U Zagrebu glavne stranke strahuju od čovjeka koji je na parlamentarnim izborima dobio jedan do dva posto glasova ... Kad Bandić, Kerum i Grubišić dobivaju 20 do 30 posto, onda očito nešto ne

funkcionira dobro u političkom sustavu, o čemu bi etablirane stranke morale razmišljati.

Predstavnička demokracija je u dubokoj krizi iz koje moramo izaći nekim inovacijama. Treba je nadgraditi osnaživanjem instrumenata izravne demokracije, uvođenjem elemenata participativne i deliberativne demokracije, to jest većom participacijom građana i osmišljavanjem novih kanala za sudjelovanje građana. Druga opcija je odbacivanje predstavničke demokracije i uvođenje direktne demokracije, no meni je teško zamisliti demokraciju koja ne bi bila predstavnička. Slično mislim i za kapitalizam, koji je u svom današnjem obliku duboko nepravedan i štetan za društvo i pojedince. No, trenutno nemamo koherentan alternativni model. To ne znači da o alternativama ne treba razmišljati. Kao i u slučaju demokracije, reformist sam, ne revolucionar.“

Krešimir Macan
— direktor PR agencije Manjgura

“Vi ste kupci politike i ona vam se svakodnevno prodaje. Prodavati sokove, pivo ili politiku – isto je, sve je to roba, a glavni prodavači politike upravo su spin doktori, PR stručnjaci i politički savjetnici. Mi, politički PR radnici smijemo objavljivati detalje iz kampanje tek poslije nekoliko godina, a u nekim slučajevima i nikada. Upravo na novinarima je da sve to otkriju... Postoje samo dvije vrste političkih kampanja. One koje su za promjene i one koje kažu 'idemo dalje', ovisno o tome je li kandidat na vlasti ili u oporbi. Ako je političar već na vlasti i u sljedećoj kampanji ne priča o postignutim rezultatima, znajte da ih ni nema ... Narod u biti ne voli negativnu kampanju, ali ne postoji negativna kampanja koja će sputati političara koji ima dobre rezultate iza sebe.“

Izborni kandidati bez konkurencije

Uoči izbora domaći su se mediji rugali „demokraciji na hrvatski način“ donoseći imena kandidata bez konkurencije odnosno bez protukandidata. Statistika je dala zanimljiv podatak: čak dvadeset i dva kandidata uživali su bez pritiska i financijskih izdataka jer na izborima nisu imali konkurencije. Bili su to iz općine Rakovec Brankica Benc, općine Kumrovec Dragutin Ulama, općine Zagorska Sela Željko Kodrnja, općine Jasenovac Marija Mačković, općine Saborsko Marko Bičanić, općine Žakanje Nikola Sopčić, općine Dobrinj Neven Komadina, općine Lovinac Hrvoje Račić, općine Biskupija Ognjen Vukmirović, općine Kistanje Goran Reljić, općine Promina Tihomir Budanko, općine Lovas Tanja

Paša, općine Cista Provo Božo Ćubić, općine Lovreć Ante Babić, općine Postira Ivan Mihačić, općine Kanfanar Sandro Jurman, općine Kaštelir-Labinci-Castelliere-S.Domenica Enio Jugovac, općine Lupoglav Franjo Baxa, općine Sveti Petar U Šumi Mario Bratulić, općine Svetvinčenat Dalibor Macan (SDP-IDS), općine Janjina Vlatko Mratović, općine Donji Vidovec Josip Grivec.

Najmlađi načelnici

Ivan Obradović (23), Zažablje,
Ivan Gulam (26), Pirovac,
Ivan Sabolić (23), Legrad,
Ivan Klarin (28), Tisno,
Robert Greblički (26), V.Trgovišće

Žene na vlasti u RH

Štefica Sirutka (Đelekovec),
Ada Damjanac (Fažana),
Ljubica Ambrušec (Gradec),
Nataša Turbić (Gračac),
Božica Trnski (Hlebine),
Snježana Bužinec (Jakovlje),
Marija Mačković (Jasenovac),
Josipa Rimac (Knin),
Tonka Ivčević (Komiža),
Vesna Željeznjak (Koprivnica),
Mirela Marunić (Kostrena),
Danijela Pongrac (Kraljevec na Sutli),
Nada Turina Đurić (Kraljevica),
Maja Cvek (Ližnjan),
Tanja Paša (Lovas),
Klementina Karanović (Majur),
Marica Jančić (Marija Gorica),
Mirela Ahmetović (Omišalj),
Gordana Lipšinić (Ozalj),
Antonija Jozić (Pleternica),
Višnja Ivačić (Pribisiavec),
Jasna Matković (Punitovci),
Anđela Cirkveni (Pušća),
Rosanda Krstinić Gušićić (Rab),
Brankica Benc (Rakovec),
Glorija Paliska Bolterstein (Raša),
Sandra Jakelić (Rogoznica),
Marina Lovrić Merzel (Sisačko-
moslavačka županija),
Kristina Ikić Baniček (Sisak),
Vera Bošnjak (Slavonski Šamac),
Ivana Marković (Supetar),
Đurđica Slamek (Sveta Marija),
Irena Mikić Brezina (Trnava),
Goranka Štefanić (Varaždinske
Toplice),
Ružica Vukovac (Velika Kapanica),
Sanja Udović (Viškovo),
Branka Juričev Martinčev (Vodice),
Marija Dujmović Pavan (Vrbnik),
Ankica Zmaić (Vrpolje),
Sandra Vukić (Vrsi)

Rekli su...

Branko Grčić,
potpredsjednik Vlade RH
i ministar regionalnoga
razvoja i fondova:
Ove godine ozbiljno
ćemo se pozabaviti re-
definiranjem nadležno-
sti lokalne samouprave
u odnosu na njen
fiskalni kapacitet

(„Obzor“ 16. lipnja 2013.)

„Kad bismo danas pitali građane imamo li previše općina, gradova i županija, gotovo sigurno bi odgovor bio jednoznačan i potvrđan. To se stalno ističe i zacijelo mnogi očekuju drukčiji teritorijalni ustroj. S jedne strane pojedine od njih ne mogu financirati ni svoj hladni pogon, a s druge opet ima malih općina koje su ostvarile golem napredak u razvojnom smislu i opravdale svoje postojanje. Uvijek je mjerilo koliko jedinice lokalne i područne samouprave pridonose kvaliteti života građana. U ovom trenutku mogu najaviti da ćemo se u ovoj godini ozbiljno pozabaviti redefiniranjem nadležnosti JLS-a u odnosu na njihov fiskalni kapacitet, a tome želimo prilagoditi i sustav fiskalnog izravnjanja kako bi država pomagala one jedinice koje to doista i zaslužuju.

Drugo, ovih dana otvorit ćemo javnu raspravu o rješenjima iz Zakona o regionalnom razvoju koja bi konačno trebala implementirati indeks razvijenosti. Više od 100 jedinica po novome bi modelu trebalo ući u sustav mjera za poticanje razvoja manje razvijenih područja Hrvatske, ali bi sličan broj onih koji danas jesu u sustavu ispao. Riječ je o ozbiljnoj reformi koja uvodi više reda i pravednosti u sustav regionalnih razvojnih poticaja. Naš prijedlog ide i u smjeru da se trajno ili kroz prijelazna razdoblja zadrži specifičan položaj nekih područja kao što su otoci, ratom stradala područja i slično“.

Damir Pilić: Politika je u Hrvatskoj muška priča

(Večernji list, 16. lipnja 2013.)

Vjerovali ili ne, nije Afganistan nego Hrvatska: nakon nedavnih lokalnih izbora, na rukovodeća mjesta u hrvatskim županijama, gradovima i općinama izabrano je manje od sedam posto žena, a u Dalmaciji jedva četiri posto. Hrvatska ima 428 općina, 128 gradova i 21 županiju, što čini ukupno 577 jedinica lokalne samouprave, odnosno 577 načelnika, gradonačelnika i župana. A među njima je nakon ovih izbora samo 40 žena, što iznosi gotovo talibanskih 6,9 posto. Primjerice, među dvadeset jednim županom tek je jedna žena: sisačko-moslavačka županica Marina Lovrić Merzel. Za razliku od trenda u razvijenim zapadnim zemljama, gdje je znatno više žena koje participiraju na lokalnoj razini vlasti nego na nacionalnoj, jer se pretpostavlja da dobro poznaju lokalnu problematiku i da se time mogu uspješno baviti, u Hrvatskoj je već neko vrijeme trend da su žene zastupljenije na nacionalnoj razini nego na lokalnoj - ukazuje sociologinja dr. Inge Tomić Koludrović. Naša sugovornica smatra da je za takvo stanje odgovoran tip politike koji prevladava u Hrvatskoj. „U Hrvatskoj dominira maskulina politika, politika moći, a izostaje politika svakodnevnog života i svakodnevnih problema za koje su žene senzibilizirane od muškaraca. Zastupljenost žena u tzv. visokoj politici nije pokazatelj razvijenosti demokracije, jer ih se tjera da preuzmu taj muški tip politike. To nije dobro, jer pokazuje da modernizacijski potencijal hrvatskog društva nije velik“, zaključuje dr. Tomić Koludrović. Iako su brojke na

nacionalnoj razini nevesele, još je talibanskija situacija u Dalmaciji, koja ima 135 jedinica lokalne samouprave (99 općina, 32 grada i četiri županije), bez ijedne županice, dok žene upravljaju u svega šest gradova i općina (brojkom: 6), što je fascinantnih 4,4 posto. Spala knjiga na pet slova. Dapače, kad bismo s tog popisa maknuli načelnicu općine Gračac Natašu Turbić - jer se Gračac, iako spada u Zadarsku županiju, ipak ne nalazi Dalmaciji nego u Lici - vladarica bi u Dalmaciji bilo toliko malo da ih doslovno možemo nabrojiti na prste jedne ruke: gradonačelnica Knina Josipa Rimac, gradonačelnica Komiže Tonka Ivčević, gradonačelnica Supetra Ivana Marković, gradonačelnica Vodica Branka Juričev Martinčev te načelnica općine Rogoznica Sandra Jakelić. I to je to: tri žene u Šibensko-kninskoj županiji, dvije u Splitsko-dalmatinskoj. Iz Dubrovačko-neretvanske županije nijedna, iz Zadarske županije nijedna osim Ličanke Turbić. „To je tradicionalni problem Dalmacije. Svih ovih 20 godina Dalmacija bilježi vrlo nizak postotak žena koje obnašaju vlast“, kaže politologinja dr. Jadranka Polović i obrazlaže: „Mislim da je glavni razlog borba za fotelje: političke stranke žene stavljaju u pravilu na niža mjesta na listama, tek toliko da zadovolje zakonsku formu, dok su viša mjesta, ona koja donose ulazak u vlast, ženama teže dostupna. Također je moguće da

žene imaju manju mogućnost vođenja kampanje. S druge strane, žene u politici nemaju podršku ni od nevladine scene: sjetimo se samo kako ni udruge nisu baš podržale Jadranku Kosor, iako je došla na vrlo visoku funkciju. Kao da generalno u društvu i dalje postoji veće povjerenje u muškarce nego u žene“.

Ivan Obradović (23), načelnik općine Zažablje: Ja sam najmlađi načelnik u državi!

(Slobodna Dalmacija, 10. lipnja 2013.)

Nije u Pirovcu najmlađi načelnik općine. Njihov ima 26, a naš, Ivan Obradović, 23 godine. U Zažablju je najmlađi načelnik, novine su pogrešno pisale, ispravite to“, tim su nas riječima dočekali u općini Zažablje, koja obuhvaća samo nekoliko naselja uz staru Napoleonsku cestu prema Dubrovniku. Najnerazvijenija općina u Dalmaciji, bez pretjerivanja i u Hrvatskoj, tako je postala poznata i po najmlađem općinskom načelniku. Zanimljivo je da je on nezavisni načelnik s liste mladih, čime je prekinuta višegodišnja dominacija HDZ-a u ovom kraju, odavno prozvanom hrvatski Nazaret zbog brojnih svećenika i časnih sestara koji su tu rođeni. Zažablje je godinama bilo zapostavljeno u bivšoj Jugoslaviji, upravo zbog domoljublja i katoličke vjere ovdašnjih ljudi. Struju su dobili tek sedamdesetih godina, a vodu i telefon nedavno. Pokrivenost signalom mobitela još je jako loša pa je zato informacija o najmlađem načelniku putovala tjedan dana, a u međuvremenu

drugi načelnici pretendirali na titulu najmlađega!

„Potporu su mi dali ljudi koji vjeruju u bolju budućnost ovoga kraja. Želimo za sve stanovnike općine Zažablje miran i kvalitetan život koji se zasniva na turizmu i poljoprivrednoj proizvodnji malih i srednjih poljoprivrednih gospodarstava, brizi za okoliš, skrbi za sumještane i očuvanju tradicijskih i kulturnih vrijednosti. Želimo raditi i dati priliku svima, a posebno mladima, na razvoju koji neće biti na štetu okolišu i drugim ljudima“, kazao nam je Obradović.

Vedran Marjanović: Izbori zaboravili decentralizaciju

(Slobodna Dalmacija, 29. Svibnja 2013.)

Decentralizacija kao lajtmotiv svih dosadašnjih lokalnih i neizbježni sastojak parlamentarnih i predsjedničkih izbora gotovo je u potpunosti iščezla kao tema lokalnih izbora... Pravedniju raspodjelu dohotka između države s jedne i županija, gradova i općina s druge strane kao da više nitko ni ne

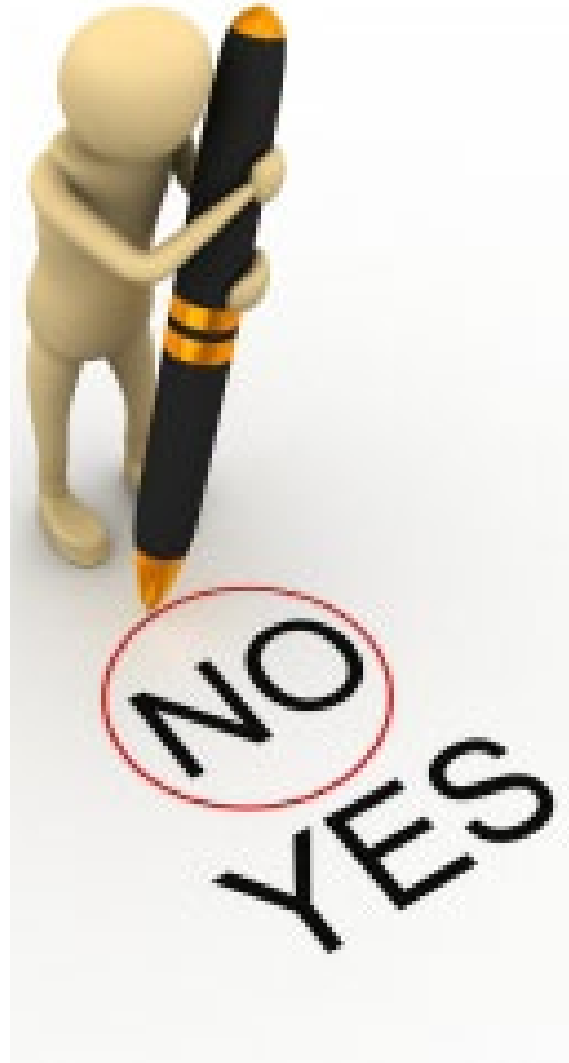

traži, a razloge tog čudnog obrata ne treba tražiti samo u čeličnoj centralizaciji naših najvećih stranaka i siromaštvu izbornih ideja. Naime, kako ju pokazalo posljednje istraživanje Instituta za javne financije, županije, gradovi i općine nisu u stanju naplatiti i one porezne prihode koji su im na raspolaganju. Prema istome izvoru, polovina od 556 lokalnih jedinica vlasti nije ni uvelo prikupljanje prihoda koje im zakoni dopuštaju. Pretežiti broj gradova i općina za naplatu poreza angažira Poreznu upravu za što im Porezna uzima proviziju od pet posto. Iznos nenaplaćenih potraživanja lokalne samouprave s posljednjim danom prošle godine iznosio je 8,6 milijardi kuna, izračunali su istraživači IJE-a. Iz ovako složenog mozaika jasno je zašto zahtjevi za nastavak decentralizacije javnih prihoda višu nisu brojni kao prije. Kako ćeš tražiti veći dio kolača poreznih prihoda kad ne možeš prikupiti

ni ono što ti je na raspolaganju? Ako štekaju u naplati komunalnih naknada i doprinosa, kako će gradovi prići naplati Linićeva zamišljenog poreza na nekretnine koji je najavljen kao izdašan izvor prihoda za lokalne vlasti? I Ministarstvo financija predstavljeno u ministru Slavku Liniću igra dvostruku igru prema lokalnoj samoupravi. Nudi joj vrhnje od poreza na nekretnine, a istodobno nije došlo do revizije odluke bivšeg ministra financija Ivana Šukera koji je 2007. napravio korak natrag u započetoj decentralizaciji javnih prihoda vrativši porez na dobit u okrilje prihoda središnjeg proračuna. ....Neki su se prisjetili poreznog načela iz zaostalog socijalizma, da se porez plaća tamo gdje se ostvaruje prihod. Zašto bi, primjerice, T-com i Ina zarađivali milijarde diljem države, a porez na dobit plaćali u Zagrebu? A to je i jedno od ključnih pitanja fiskalne preraspodjele u državi, koje u tekućim

izbornim kampanjama također više nitko ne postavlja. Ministar Šuker odbacivao je ideju socijalističkog obračuna poreza na dobit tvrdnjama kako bi to zakompliciralo život kompanijama, povećalo im troškove poslovanja i ugrozilo ionako slabu poduzetničku klimu. U pozadini je ipak bila Šukerova želja da se za državni proračun izbori novi prihod, a ista logika na snazi je i danas. Lokalne vlasti i nositelji najjačih političkih opcija na terenu, osim nekoliko jogunastih i samostalnih izdanaka poput IDS-a, Stipe Petrine ili do jučer Željka Keruma, praktično su se pomirili s mrvicama sa stola na koji se slijeva javni novac. Polako ali sigurno mire se i s imidžem još inertnije i neefikasnije vlasti od središnje. Unutarnje potrebe da se administracija svede u održive okvire, a efikasnost rada poveća već oprobanim receptima, kod lokalnih vlasti gotovo i nema izvan predizbornih obećanja ... Regrutirajući godinama u uprave županija, gradova i općina i u komunalna poduzeća kadrove sa stranačkim iskaznicama a bez potrebnih kvalifikacija i znanja, nositelji lokalnih političkih opcija koji su imali prilike obnašati vlast, zavezali su si financijsko uže oko vrata. Bez pomoći iz Zagreba, iz središnjeg budžeta, većina lokalne samouprave jednostavno ne može spojiti kraj s krajem. Borba za decentralizaciju javnih prihoda zahtijeva vrijeme, koje mnoge jedinice lokalnih vlasti pred bankrotom više nemaju. Jedna od posljedica izloženih odnosa snaga između metropole i lokala jest da se protiv stavljanja šape središnje vlasti na prirodne resurse lokalni moćnici bune tek toliko koliko je neophodno da se ne izgubi svaki kredibilitet kod birača. Pravi otpor protiv samovolje centara moći na lokalnom terenu prepušten je nevladinim organizacijama koje će se, međutim, nastojati obuzdati. Jednom

riječju, umjesto daljnje decentralizacije izglednija je nova centralizacija.

• Događaji i aktivnosti od ožujka 2013. do lipnja 2013.

Završen projekt ACRIIP

U četvrtak 4. travnja 2013. održana je završna konferencija projekta „Antikorupcijske mjere u provedbi politika javne nabave“ (ACRIIP). Sudionici konferencije, kako oni iz civilnog sektora, tako i državnih institucija involviranih u antikorupcijske projekte, sukob interesa, integritet odnosno javnu nabavu, pohvalili su i poduprli projekt. Projekt kojeg je provela udruga Partnerstvo za društveni razvoj (PSD) u suradnji s Udrugom općina u RH i Fondacijom Nicolas Witsen iz Nizozemske, financiran je iz europskog programa IPA i okrunjen je bazom podataka javne nabave u Republici Hrvatskoj (<http://integrityobservers.eu/>).

Općina Popovača postala grad

Sisačko-moslavačka županija izgubila je jednu općinu, a dobila još jedan grad - grad Popovaču, s pripadajućim naseljima Ciglenica, Donja Gračenica, Donja Jelenska, Donja Vlahinička, Gornja Gračenica, Gornja Jelenska, Moslavačka Slatina, Osekovo, Podbrđe, Popovača, Potok, Stružec, Voloder. Promjena statusa temelji se na rezultatima postignutim u oblasti gospodarskog i društvenog napretka u proteklih 20 godina, a opravdaju ga i ispunjavanje kriterija kao urbane, povijesne i prirodne cjeline s gotovo 12 tisuća stanovnika. Promjena je učinjena izmjenom i dopunom Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj koja je objavljena u NN br. 45/13.

Održana godišnja skupština NALAS-a

U Skopju je 19. i 20. travnja 2013. održana godišnja Skupština Mreže udruga lokalnih i regionalnih vlasti jugoistočne Europe (Network of Associations of Local Authorities of South-East Europe – NALAS) na kojoj je načelnik Općine Lukač i predsjednik Udruge općina u Republici Hrvatskoj Đuro Bukvić izabran na dužnost prvog dopredsjednika NALAS-a.

Sukladno rotacijskom sustavu koji je usvojila NALAS-ova Skupština, dosadašnjeg predsjednika NALAS-a gradonačelnika turskoga grada Burse Ozgena Keskina zamijenio je Anton Peršak, gradonačelnik slovenskog Trzina. Time je Hrvatska ušla u godinu koja prethodi hrvatskom predsjedanju NALAS-om, međunarodnoj udruzi koja se zalaže za veći stupanj decentralizacije u zemljama jugoistočne Europe

i snažniju ulogu lokalnih vlasti u kreiranju javnih politika koje utječu na svakodnevni život građana.

Okrugli stol u Žminju

Predstavnik UORH-a sudjelovao je na okruglom stolu pod nazivom „Dobro upravljanje – formula za izlazak iz krize i kvalitetan razvoj lokalne zajednice“ koji je, u organizaciji Hrvatske udruge konzultanata lokalne i područne (regionalne) samouprave (HUKON) i Općine Žminj, održan 9. svibnja 2013. u Žminju. Na okruglom stolu je predstavljen rad UORH-a i naglašene su pogodnosti horizontalnog i vertikalnog povezivanja koje Udruga općina omogućava svojim članicama, čime se postiže veća efikasnost i kvaliteta u radu općinske uprave.

Posjet izaslanstva udruga lokalne samouprave iz BiH

U srijedu, 12. lipnja, ured UORH-a posjetilo je zajednička izaslanstvo Saveza općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine (SOGFBiH) te Saveza opština i gradova Republike Srpske (SOGRS), u pratnji predstavnika veleposlanstva Kraljevine Švedske u Sarajevu. Razlog posjete bilo je upoznavanje s hrvatskim iskustvima iz pretpristupnog perioda s posebnim naglaskom na uključenost lokalnih jedinica u EU pregovore, korištenje IPA fondova te participaciji u prekograničnoj suradnji.

Predsjednik UORH-a na predstavljanju regionalnog sajma NEXPO 2013

Predsjednik UORH-a Đuro Bukvić obratio se sudionicima predstavljanja regionalnog sajma NEXPO 2013, održanog 26. lipnja u hotelu Ambassador u Opatiji. U svojem obraćanju predsjednik Bukvić je, među ostalim, naglasio da NEXPO 2013 treba biti najveći i najvažniji regionalni događaj za jedinice lokalne samouprave koji promiče ulogu lokalne samouprave, proces decentralizacije, promovira regionalno gospodarstvo i poduzetništvo te omogućava regionalno povezivanje i suradnju. Predstavljanju su prisustvovali predstavnici jedinica lokalne samouprave iz Hrvatske i Slovenije, gradonačelnici Rijeke i Opatije i predstavnici NALAS-a.

UORH objavio Priručnik za članove predstavničkih tijela jedinica samouprave

S ciljem da članovima predstavničkih tijela jedinica samouprave, prije svega članovima općinskih vijeća općina članica, osigura kratak i precizan pregled hrvatskog sustava lokalne samouprave te osnovnih pojmova koji se uz lokalnu samoupravu vežu na razini Europe, UORH je objavio Priručnik za članove predstavničkih tijela jedinica samouprave. Priručnik je izradilo četvero autora: dr. sc. Teodor Antić, mag. iur. Romea Manojlović, dipl. iur. Ljubomir Mikić i dr. sc. Marija Zuber. Priručnik se može vidjeti i preuzeti na internetskoj stranici UORH-a: <http://www.udruga-opcina.hr/hrv/publikacije/uorh.php>.

Bruxelles očima pripravnice

U okviru programa Local Administration Facility (LAF) Europska komisija i Mreža udruga lokalnih i regionalnih vlasti jugoistočne Europe (NALAS) organizirale su u razdoblju od 22. -24. svibnja 2013. studijsko putovanje predstavnika lokalnih i regionalnih vlasti s područja Zapadnog Balkana u Bruxelles. Jake snage hrvatske delegacije činili su kolegica iz razvojne agencije Primorsko-goranske županije, kolega iz Grada Vukovara, kolegica iz Udruge gradova i ja kao predstavnica Udruge općina. U Bruxellesu su nam se pridružili predstavnici lokalne i regionalne samouprave iz Bosne i Hercegovine, Albanije, Srbije, Crne Gore, Kosova, Makedonije i Turske. Tema studijskog putovanja bila je „Regionalne politike EU i ekonomski razvoj regija“ a među ukupno 37 sudionika po prvi puta su sudjelovali i predstavnici Turske.

U okviru studijskog putovanja posjetili smo različite institucije Europske unije i susreli se s vodećim

predstavnicima lokalnih i regionalnih vlasti država članica EU koji su nas upoznali s politikama Europske unije koje se odnose na lokalnu i regionalnu razinu vlasti. Tijekom posjeta Bruxellesu prisustvovali smo brojnim predavanjima različitih stručnjaka koji su nas detaljnije upoznali s europskim institucijama i glavnim tijelima EU te procesom donošenja odluka, programa, strategija i propisa vezanih uz regionalnu politiku. Među ostalim, naučili smo ponešto o izvorima Europskih fondova te bogatim iskustvima Poljske, Danske i Slovenije u planiranju i implementaciji strategije regionalnog razvoja kako bi se osigurao ujednačeni razvoj i povećao potencijal jedinica lokalne samouprave. Nazočili smo tri- ma radionicama na tri različite teme: (1) Implementacija regionalne/lokalne strategije razvoja, (2) Dugotrajno financijsko upravljanje u javnoj upravi- različiti modeli i (3) Upravljanje projektnim ciklusima- osnovni paket projektnih alata.

Svaka je delegacija tijekom trodnevnog posjeta Bruxellesu imala priliku predstaviti svoju državu i regionalni razvoj uključujući strategiju razvoja, implementaciju projekata i primjere dobre prakse. Za pripravnika možda malo teži zadatak i premalo vremena ali sve je spasila kolegica iz razvojne agencije Primorsko-goranske županije koja hrvatski regionalni razvoj besprijekorno pjeva na barem dva jezika. Hvala Mirta.

Uz osnovni cilj upoznavanja s europskim institucijama i stjecanja znanja o regionalnim politikama država članica EU dodatni cilj studijskog putovanja bio je i razmjena iskustava i uspostavljanje kontakata s predstavnicima država koje su potencijalni kandidati za članstvo u EU s područja Balkana. Naime, Hrvatska je 1. srpnja postala 28. članica Europske unije i time se odcijepila od susjednih balkanskih država pa sada čini dio europskog sustava u kojem joj se otvaraju nove mogućnosti kao što su ukidanje granica, lakši protok ljudi, roba i usluga, mogućnost europskih ulaganja u industrijski, turistički, pomorski sektor i sl. Za naše susjede to može biti samo poticaj kako bi se što prije uključili u pristupni proces i postali dio ujedinjene Europe.

Pored formalnog dijela studijskog putovanja imali smo priliku upoznati i Bruxelles, često nazivan glavnim gradom Europske unije, u kojem se nalazi veći dio institucija EU. Iako Europska unija službeno nema glavni grad, prema ugovoru iz Amsterdama Bruxelles je službeno sjedište Europske komisije (izvršne vlasti) i Vijeća Europske unije (zakonodavne i izvršne vlasti). Doduše, službeno sjedište Europskog parlamenta nalazi u Strasbourgu, gdje se održavaju sjednice i glasovanja, ali sastanci političkih skupina i odbora te neke sjednice Parla-

menta održavaju se u Bruxellesu (kažu da se oko tri četvrtine zasjedanja Europskog parlamenta odvija u Bruxellesu). Europsko vijeće, tijelo sastavljeno od predsjednika država ili predsjednika vlada, također ima stalno sjedište u gradu.

Bruxelles ima bogatu kulturnu i umjetničku tradiciju. Od vrijednih kulturnih ustanova valja izdvojiti Bruxellesko kazalište i La Monnaie kazalište i operu. Među mnogobrojnim muzejima tu su Kraljevski muzej umjetnosti, Vojni muzej i Muzej stripova. Arhitektura grada uključuje raspon od srednjovjekovnih građevina na Grand Place-u do postmodernih zgrada u kojima su smještene institucije Europske unije. Od gastronomske ponude Bruxelles je poznat po svojim vaflima, čokoladi, pomfritu, te čudesnom broju različitih vrsta piva. Sa studijskog putovanja ponijeli smo mnoga znanja i iskustva koja nam, bez obzira na to kakav posao radili, mogu biti korisna. Pri obilascima europskih

institucija i u razgovoru s kolegicama i kolegama iz susjednih država uvjerali smo se u potrebu partnerstva, međusobnog uvažavanja i suradnje, ključnih uvjeta za postizanja dobrih razvojnih rezultata, osobito u ruralnim sredinama. Osobito zanimljivi bili su primjeri povezivanja poljoprivredne djelatnosti s pružanjem socijalnih,

turističkih i/ili edukativnih usluga, usmjerenost na razvoj lokalnog proizvoda i promicanje domaćeg brenda te usklađeno djelovanje svih dionika na različitim razinama. Vjerujem da su ovim studijskim posjetom predstavnici iz svih zemalja jugoistočne Europe dobili široki raspon motivacija i poticaja za svoje buduće djelovanje.

Pejsažne arhitekture za Jakovlje - Park inspirativnih poruka

U svibnju je u Galeriji ULUPUH-a održana izložba o Parku skulptura u općini Jakovlje pod nazivom „Pejsažne arhitekture za Jakovlje – Park inspirativnih poruka“, autorica Sonje Jurković, Rahele Lentić Čop, Ivanke Mlinarić i Biserke Šavora. Izložbom se šira javnost želi podsjetiti na postojanje Međunarodnog parka skulptura u Jakovlju nedaleko Zagreba, sa šezdesetak skulptura suvremenih kipara iz zemlje i svijeta, jedinstveno mjesto gdje se studenti, stručna javnost i svi ostali zainteresirani za suvremeni skulptorski izričaj mogu susresti sa djelima suvremenih kipara na jednom mjestu. Povod izložbi bila je inicijativa da se Park uredi u atraktivni kulturno-turistički proizvod.

Impressum

Izdavač: Udruga općina u RH
Uredništvo: Udruga općina u RH
Hrgovići 59, 10000 Zagreb, Hrvatska
Tel: +385 1 3689 152; 154; 153
Fax: +385 1 3637 116
e-mail: info@udruga-opcina.hr
web: <http://www.udruga-opcina.hr/>

Komentare, vijesti i ostale priloge šaljite na: info@udruga-opcina.hr

Grafičko oblikovanje: Nina Ivanović
fotografije: www.hrt.hr, <http://freedigitalphotos.net>, osobni izvori

